

Sygnatura akt III APz 23/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak /spr./

Sędziowie: SSA Katarzyna Wołoszczak

SSA Izabela Halik

Protokolant: ***insp.ds.biurowości Beata Tonak***

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. O., M. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Świebodzinie

o zapłatę

na skutek zażalenia Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świebodzinie

na postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 16 września 2015 r. sygn. akt IV Po 7/15

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 i wyłączyć sędziów Sądu Rejonowego w Świebodzinie:

- ***M. G.***

- ***A. M.***

- ***K. Z.***

- ***M. R.***

- ***P. F..***

SSA Izabela Halik	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------	-------------------------	--------------------------

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze w sprawie IV P. 174/14, z powództwa M. O. i M. M. przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w Świebodzinie, o zapłatę, postanowieniem z 16 września

2015 roku, w sprawie IV Po 7/15, wyłączył od rozpoznania ośmiu sędziów Sądu Rejonowego w Świebodzinie (pkt 1) i oddalił wniosek pozwanego o wyłączenie sędziów: M. G., A. M., K. Z., M. R. oraz P. F. (pkt 2).

Pozwany Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Świebodzinie zaskrzył postanowienie w zakresie punktu 2, tj. oddalenia wniosku o wyłączenie sędziów tego Sądu: M. G., A. M., K. Z., M. R. oraz P. F., składając zażalenie.

Żalący wniósł o zmianę postanowienia, poprzez wyłączenie w sprawie IV P. 174/14 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Świebodzinie w/w sędziów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 49 k.p.c. niezależnie od przyczyn powodujących wyłączenie sędziego z mocy ustawy wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Sąd I instancji uzasadniając rozstrzygnięcie, wskazał, że wyłączeniu w niniejszej sprawie podlegali jedynie ci sędziowie, którzy wnieśli o to w oświadczeniach złożonych w zw. z art. 51 k.p.c.

Sąd Okręgowy podkreślił, że instytucja wyłączenia sędziego na wniosek (iudex suspectus) związana jest nie z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.). Zatem o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo odczucie strony co do bezstronności sędziego, ale odczucie co do tych wątpliwości musi być uzasadnione w okolicznościach danej sprawy. Ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie wnoszącej o wyłączenie sędziego (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 7 lutego 2014 roku, w sprawie I ACz 130/14).

W ocenie Sądu I instancji w art. 49 k.p.c. ustawodawca wprowadził rozróżnienie na żądanie wyłączenia - w przypadku sędziów, i wniosek o wyłączenie - w przypadku stron, ustanawiając tym samym odrębne tryby dla omawianej instytucji w zależności od tego, czy wola wyłączenia pochodzi od sędziego czy strony. W stosunku do strony postępowania, składającej wniosek o wyłączenie, przepis art. 50 § 1 in fine k.p.c. statuuje obowiązek uprawdopodobnienia przyczyny wyłączenia sędziego i temu obowiązkowi strona pozwana w stosunku do pozostałych sędziów nie sprostała.

Sąd Okręgowy nie przychylił się do argumentacji pozwanego, który twierdził, że układ stosunków pomiędzy powódkami i sędziami, mający nawet tylko służbowy charakter, może skutkować brakiem obiektywizmu tych ostatnich. Zdaniem Sądu Okręgowego, samo istnienie relacji zawodowych pomiędzy sędzią a powódkami nie może automatycznie prowadzić do wyłączenia.

Ponadto Sąd I instancji odnosząc się do twierdzenia pozwanego, że sędziowie pozostają z powódkami „co najmniej w stosunkach służbowych”, nie wyjaśnił, jakie to relacje ponad służbowymi wiążą konkretne powódki z konkretnymi sędziami Sądu Rejonowego w Świebodzinie. Zdaniem Sądu Okręgowego, twierdzenie pozwanego jest nie tylko niekonkretne, ale i całkowicie gołosłowne: powoływanie się na domniemane stosunki i relacje bez jakiegokolwiek uprawdopodobnienia ich istnienia i charakteru nie może doprowadzić do uwzględnienia wniosku.

Sąd I instancji uznał, że odbiór społeczny sprawy, w której w roli pozwanej występuje sąd, a po stronie powodowej pracownik sądu, biegły, inna osoba z tym sądem zawodowo związana - nie jest uzależniony od tego, jacy sędziowie sprawę tę rozpoznają jeżeli w stosunku do każdego z nich nie wykaże się zindywidualizowanych wątpliwości co do bezstronności.

Sąd II uznał, że powyższe stanowisko jest błędne i słuszne przeciwko niemu argumenty podniósł żalący.

Fakt, że powódki pracują w Sądzie Rejonowym w Świebodzinie, a sprawę miałby rozstrzygnąć którykolwiek Sędzia tego Sądu uzasadnia z perspektywy zewnętrznego obserwatora powstanie wątpliwości co do bezstronności wszystkich Sędziów orzekających w tym Sądzie.

Podkreślić należało, że nie może decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie mieć okoliczność, że niektórzy z sędziów objętych wnioskiem nie znają bliżej powódek.

Osoby te mają ze sobą styczność podczas codziennej pracy i słusznie zaznaczył pozwany, że w społecznym odbiorze, okoliczność ta może wskazywać na to, iż sędziowie nie będą w stanie zachować odpowiedniego obiektywizmu przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy.

Sąd II instancji uznał także, że kryterium oceny tego, którzy z sędziów Sądu Rejonowego w Świebodzinie podlegają wyłączeniu, nie może być okoliczność zatrudnienia w określonym wydziale tego Sądu. Niejednokrotnie bowiem pracownicy sekretariatów są okresowo przydzielani do różnych wydziałów, w zależności od potrzeb kadrowych. Podobnie zresztą rzecz ma się z sędziami.

Już powyższa okoliczność, powoduje, że niesłusznie Sąd I instancji uznał, że skarżąca nie uprawdopodobniła wniosku.

Sąd Apelacyjny nie zgodził się także z uzasadnieniem orzeczenia w części, w której Sąd Okręgowy zarzucił, że rodzaj relacji pomiędzy powódkami a sędziami nie został konkretyzowany.

W ocenie Sądu II instancji, choć nie można przyjąć w sprawie domniemania, że relacje te są koleżeńskie, bowiem tego rodzaju zażyłość nie sprzyja wykonywaniu obowiązków na linii podwładny – przełożony, to nie sposób zaprzeczyć, że relacje te mogą być oparte na zwykłej, szczerzej sympatii.

Zasady doświadczenia życiowego pokazują również, że współpracownicy niejednokrotnie posiadają o sobie nawzajem informacje dotyczące w szczególności sfery życia prywatnego. Podkreślić przy tym trzeba, że dzieje się tak w znacznej mierze nie z powodu niezdrównej ciekawości, ale jest naturalną konsekwencją funkcjonowania pracowników instytucji jaką jest sąd. Funkcjonowanie to wiąże się z zachowaniem pewnych konwenansów, a zatem reguł uprzejmości, które niewątpliwie powinny rzutować na relacje panujące wśród współpracowników sądu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w naturze ludzkiej co do zasady nie leży skłonność do podejmowania nawet w pracy rozmów na tematy wyłącznie dotyczące jej wykonywania.

Za przyjęte w społeczności pracowniczej, jaką stanowią w sądzie tak sędziowie jak i pracownicy sekretariatów, uznaje się symboliczne obchodzenie drobnych okazji poszczególnych osób. Sposobności takie sprzyjają bliższemu poznaniu się i sprawiają, że nabranie do siebie przez poszczególnych pracowników dystansu, jaki konieczny jest do osądzania sporów sądowych, jest bardzo trudne.

Wreszcie i przykre, dramatyczne okoliczności, które spotykają pracowników zazwyczaj komentowane są na szerszym forum i wywołują m.in. współczucie.

Sąd II instancji zastrzega, że o wiele trudniej byłoby wyrazić jednoznaczny pogląd w przypadku sądu, w którym zatrudnionych jest większa liczba pracowników. Z dokumentów w aktach niniejszej sprawy wynika jednak, że w Sądzie Rejonowym w Świebodzinie orzeka 14 sędziów i powołane argumenty dotyczą tego sądu.

Reasumując trafnie podniósł żalący, że sam fakt, iż powódki pracują w Sądzie Rejonowym w Świebodzinie, a sprawę miałby rozstrzygnąć którykolwiek sędzia tego Sądu uzasadnia z perspektywy zewnętrznego obserwatora powstanie wątpliwości co do bezstronności wszystkich sędziów orzekających w tym Sądzie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd II instancji na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 §1 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 2, wyłączając sędziów Sądu Rejonowego w Świebodzinie: M. G., A. M., K. Z., M. R. oraz P. F..

SSA Izabela Halik	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Katarzyna Wołoszczak
-------------------	-------------------------	--------------------------